

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Середня освіта (Історія та правознавство)»
Спеціальність	014.03 Середня освіта (історія)
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Загальної педагогіки та дошкільної освіти
Семестр	1
Кількість кредитів	3
Мова викладання	українська

Викладач	Д.пед.н., проф. Марчук О. О
Контактна інформація	oxanna442@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Під час вивчення курсу «Методологія науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» здобувачі освіти отримують знання про етапи становлення і розвитку науки, поняття, зміст і функції науки, вивчають її структурні елементи. Отримують відомості про методи наукового дослідження, дізнаються про можливості системного підходу до аналізу соціальних об'єктів та явищ, вчать розробляти програму власного педагогічного дослідження. Основний акцент зроблено на виробленні в здобувачів освіти умінь займатися науковою роботою та написанні ними магістерської (кваліфікаційної) роботи. Здобувачі освіти отримають навички написання наукових публікацій, виголошення доповідей, знайомляться із принципами академічної доброчесності.</p> <p><i>Ключові слова:</i> наука, методологія, об'єкт і предмет дослідження, наукові підходи і принципи, гіпотеза, кваліфікаційна робота, академічна доброчесність, науковий плагіат</p>
Мета та цілі	<p>Ознайомлення здобувачів вищої освіти з предметом, принципами та методами науково-дослідної роботи; засвоєння методології наукового дослідження; ознайомлення із етапами написання та структурою кваліфікаційної роботи; набуття студентами навичок раціональної організації їх науково-дослідної роботи; оволодіння основами академічної доброчесності як дієвого інструменту забезпечення якості вищої освіти.</p>

Результати навчання	<p>Опанувавши дисципліну «Методологія науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» студент оволодіває такими програмними результатами навчання:</p> <p>РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.</p> <p>РН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.</p> <p>ПРН8. Критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, вплив інформації на свідомість і розвиток всіх учасників освітнього процесу, на прийняття рішень.</p> <p>ПРН11. Застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та вивчати їхню дієвість.</p>
Soft skills	<p>Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills - соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: здатність аналізувати та оцінювати, інтерпретувати; здатність логічно мислити, креативно діяти; планувати та управляти часом, презентувати себе і свою позицію; діяти відповідально.</p>
Пререквізити	<p>Базові знання з дисциплін: «Педагогіка та психологія освітньої діяльності».</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання та бали
	Модуль 1. Теоретико-методологічні засади наукового дослідження	
1. Вступ до курсу «Методологія науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність»	Об'єкт, предмет, мета, завдання дисципліни. Етапи становлення і розвитку науки. Поняття, зміст і функції науки. Структурні елементи науки та їх характеристика.	Підготувати повідомлення про етапи становлення і розвиток сучасної науки. Скласти схему «Функції науки». 6 балів
2. Методологія та методи наукового дослідження	Наукове дослідження: загальна характеристика. Методологія як розділ наукознавства. Методика, методи та їх класифікація. Поняття наукового підходу. Принципи наукового дослідження. Фундаментальна, або філософська, методологія.	Написати реферат на тему «Методологія як розділ наукознавства». Укласти схему «Принципи наукового дослідження». 6 балів.
3. Загальнонаукові та	Характеристика загальнонаукових методів: історичний, термінологічний, функціональний,	Написати повідомлення на тему «Характеристика загальнонаукових

<p>конкретнонаукові методи</p>	<p>системний, когнітивний (пізнавальний), моделювання та ін. Особливості конкретно наукових методів. Використання емпіричних методів. Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях дослідження. Методи теоретичного дослідження. Логічні закони і правила в змісті принципу логічності.</p>	<p>методів: історичний, термінологічний, функціональний, системний, когнітивний (пізнавальний), моделювання та ін».</p> <p>6 балів.</p>
<p>4. Поняття та сутність системного підходу</p>	<p>Можливості системного підходу до аналізу соціальних об'єктів та явищ. Аспекти сутності системного підходу. Системний інструментарій. Основні принципи системного підходу Основні етапи вирішення проблем за технологією системного аналізу. Характеристика неформальних, графічних методів, кількісних методів, методів моделювання. методів висунення альтернатив.</p>	<p>Розробити презентацію на тему «Суть системного підходу в науці».</p> <p>6 балів.</p>
<p>5. Методологія проведення педагогічних досліджень</p>	<p>Поняття про педагогічне дослідження. Етапи педагогічного дослідження. Розробка програми дослідження. Характеристика окремих видів і методів педагогічних досліджень. Спостереження. Опитування. Експеримент.</p>	<p>Написати повідомлення та тему «Методологія проведення педагогічних досліджень»</p> <p>6 балів.</p>
<p>Модуль 2. Написання та захист кваліфікаційних (магістерських) робіт</p>		
<p>6. Кваліфікаційна (магістерська) робота як професійно орієнтоване дослідження</p>	<p>Кваліфікація «магістр» і його науковий статус. Виявлення фахових навиків і вмінь, здобутих під час навчання за спеціальністю 014.03 Середня освіта (історія) . Вибір та затвердження теми магістерської роботи. Обов'язки наукового керівника та магістранта в процесі підготовки магістерської роботи. Структурні елементи кваліфікаційної (магістерської) роботи: титульний аркуш; зміст; перелік умовних позначень (за необхідності); вступ; кілька розділів (підрозділів), що розкривають теорію питання та досвід практичної роботи; висновки; список використаної літератури; додатки (за необхідності). Основні етапи в роботі над кваліфікаційною роботою. Особливості підготовчого етапу. Вибір теми наукового дослідження. Вивчення історіографії обраної проблеми. Формулювання об'єкта, предмета, мети та завдань наукового дослідження. Робота над текстом дослідження. Заклучний етап роботи. Методика підготовки висновків.</p>	<p>Дати визначення термінів: об'єкт, предмет, гіпотеза. Написати гіпотезу до дослідження відповідно до обраної теми.</p> <p>6 балів.</p>
<p>7. Оформлення магістерської роботи</p>	<p>Прояв культури організації наукового дослідження в оформленні магістерської роботи, зокрема у графічному поданні заголовків та їх змісті. Правила нумерації. Вимоги до подання ілюстрацій, таблиць, формул. Зміст бібліографічних покликань</p>	<p>Написати вимоги до оформлення літератури. Представити оформлення 6-10 літературних джерел.</p> <p>6 балів.</p>

	та загальних правил складання списку наукової літератури за останнім державним стандартом (ДСТУ 8302:2015). Культура цитувань, уникнення плагіату. Оформлення списку наукових джерел. Функції додатків та їх оформлення. Особливості редагування магістерської роботи. Типові помилки, які допускаються в написанні та оформленні кваліфікаційної роботи.	
8. Процедура підготовки до захисту магістерської роботи. Апробація результатів дослідження.	<p>Попередній захист магістерської роботи. Оформлення та порядок передачі електронного варіанта магістерської роботи для зберігання. Оформлення документів до захисту магістерської роботи Відгук наукового керівника та рецензування магістерської роботи. Підготовка електронної презентації магістерської роботи. Захист магістерської роботи. Рекомендації щодо доповіді магістранта. Обговорення результатів магістерської роботи. Оцінювання магістерської роботи. Типові помилки в написанні наукової роботи.</p> <p>Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Види науково-дослідних видань. Дотримання видавничого оформлення періодичних і неперіодичних видань. Вихідні відомості і випускові дані. Вимоги до статей. Авторський і обліково-видавничий аркуш.</p> <p>Структура наукового реферату. Види і структура рефератів. Обсяг реферату.</p> <p>Доповідь на науковій конференції. Сутність про наукову доповідь. Вимоги до оформлення доповіді. Поняття про тези. Рекомендований обсяг тез наукової доповіді. Повідомлення як вид короткої доповіді. Розробка наукових постерів та презентацій.</p>	Написати вимоги до розробки наукових презентацій. Розробити постер на тему «Завдання сучасної науки: виклик та реалії сьогодення». 6 балів.
9. Академічна доброчесність як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти	Актуальність теми. Поняття про академічну доброчесність. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Положення Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. академіка Степана Дем'янчука «Кодекс академічної доброчесності». Основні чинники, які визначають порушення засад академічної/наукової доброчесності. Сприяння академічній доброчесності в Україні.	Дати визначення академічної доброчесності та її характеристики її принципів. 6 балів.
10. Шляхи боротьби з плагіатом	Шляхи боротьби з плагіатом. Поняття про науковий плагіат. Різновиди (класифікація) плагіату Зарубіжний та національний досвід боротьби з плагіатом. Методичні поради щодо уникнення плагіату. Розробка політики забезпечення академічної доброчесності в українській вищій школі: концепція В. Сичика. Положення ПВНЗ «Міжнародного економіко-	Написати повідомлення про шляхи боротьби з плагіатом та дотримання принципів академічної доброчесності в ЗВО. Опрацювати положення «Про протидію плагіату в університеті».

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

БАЗОВА

1. Академічна доброчесність: виклики сучасності: збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018.
2. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017.
3. Аніщенко О. В. Наукові дослідження з історії професійної освіти та історії педагогіки: метод. рек. науковцям-початківцям. Ніжинський держ. педагогічний ун- т ім. Миколи Гоголя. Ніжин : Видавництво НДПУ ім. М.Гоголя, 2003.
4. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: навч.-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів вищ. навч. закладів. К., 2008.
5. Бакалаврська робота. Основні вимоги щодо виконання та захисту: навч.-метод. посібник для студ. пед. факультету/ М-во освіти і науки, молоді та спорту України. МЕНУ ім. акад. С. Дем'янчука. Ін-т пед. освіти. Уклад. Л.Б. Мельничук, І.М. Бойко, О.М. Петрук. Рівне, 2012.
6. Вадинський С. Є.,Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень.: навч. посіб.Суми: СумДПУ, 2016.
7. Вербовський В. В. Як правильно підготувати наукове дослідження: навч.-метод. посіб. для студ. і магістрантів. Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. Луганськ : Альма-матер, 2007.
8. Волощук І.С. Педагогічне дослідження: Навч. посібник/ Ін-т вищ. освіти АПН України; Ін-т обдарованої дитини. К., 2009.
9. Грицюк Л.К. Магістерська робота: Навч.-метод. посібник для магістрів гуманіт. профілю/ Л.К.Грицюк, П.М.Гусак, Л.К.Завацька. Л., 2002.
10. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: Вступ до спеціальності: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів/ М-во освіти і науки України. К., 2005.
11. Долбенко Т.О. Магістерська робота: Методика підготовки: Посібник/ Т.О.Долбенко, І.С.Бондар, Ю.І.Горбань, В.А.Русавська; М-во освіти і науки України; КНУКМ. К., 2016.
12. Литвин В. Науково-освітній потенціал нації: погляд у ХХІ століття: У 3 кн./ В.Литвин, В.Андрущенко, С.Довгий, В.Зайчук; М-во освіти України; За ред. В. Литвина. К., 2003.
13. Магістерська робота. Бакалаврська робота: Основні вимоги щодо виконання та захисту: Навч.-метод. посібник для студ. пед .фак-ту спец. 8.03010301 "Практична психологія (за видами)" в галузі знань 0301 "Соц.-політ. науки"/ М-во освіти і науки України; ПВНЗ МЕНУ ім. акад. С. Дем'янчука; Ін-т пед. освіти; Кафедра психології; Уклад. Ю.О. Михальчук, О.Б. Колодич. Рівне, 2014.
14. Магістерська робота: Навч.-метод. посібник для студентів педагогічного факультету спеціальності 8.01010201 "Початкова освіта"/ МОН України.; МЕНУ ім акад. С. Дем'янчука; Укладачі.: Коваль Г.П., Лісова С.В., Яковишина Т.В. Рівне, 2012.
15. Марчук О. О., Дащук Л. С. Етапи залучення майбутніх вчителів географії до науково-дослідної роботи в ЗВО. *Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми та перспективи розвитку регіонів»* (23 червня, 2023, ПВНЗ «МЕНУ»). Рівне, 2023.
16. Марчук О. О., Дем'янчук А. С., Мельничук Л. Б. Особливості проведення захисту магістерських робіт зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта» *Сучасна наука: проблеми та*

перспективи (частина I): матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції м. Київ, 12-13 січня 2022 року. Київ: МЦНД, 2022. С. 34-35.

17. Методичні вказівки до написання магістерської роботи для студентів освітнього ступеня «Магістр» (Спеціальність 073 «Менеджмент», освітня програма «Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами»), К.: НУБіП України, 2018.
18. Методичні рекомендації щодо виконання дипломної (магістерської) роботи. Колекція авторів: Курко М.Н., Бідзюра І. П., Мелков Ю. О., Грабовенко Н. В. К.: МАУП, 2018.
19. Микитюк О.М. Становлення та розвиток науково-дослідної роботи у вищих педагогічних закладах України (історико-педагогічний аспект)/ М-во освіти і науки України. Х., 2003.
20. Михальчук Ю.О. Магістерська робота. Основні вимоги щодо виконання та захисту: Навч.-метод. посібник для студ. пед. факультету/ МОН України; ПВНЗ "МЄГУ ім. акад. С. Дем'янчука. Рівне, 2019.
21. Моргун В.Ф. Кваліфікаційні наукові роботи з психології: курсова, бакалаврська, магістерська: Метод. посібник для студ./ В.Ф.Моргун, Л.С.Москаленко; ПНПУ ім. В.Г. Короленка, Псих.-пед. факультет, кафедра психології. К., 2013
22. Ніколаєнко С.М. Стратегія розвитку освіти України. Початок ХХІ століття/ М-во освіти і науки України. К., 2006.
23. Одерій Л.П. Кваліметрія вищої освіти. Методологія та інструментарій: Монографія/ М-во освіти України; МКА; ІЗМН. К., 1996.
24. Омельчук С. Бути чесним у навчанні й науці. Експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти: Навчальний посібник/ С. Омельчук; МОН України; Херсонський державний університет. Херсон, 2021.
25. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010.
26. Пелех Ю.В. Ціннісно-смысловий концепт професійної підготовки майбутнього педагога/ М-во освіти і науки України; АПН України; Ін-т вищої освіти; МЄГУ ім. акад. С. Дем'янчука; За ред. М.Б.Євтуха. Рівне, 2009.
27. Руснак І. Магістерська робота з педагогіки і методик початкового навчання/ М-во освіти і науки України. Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича. Чернівці, 2003.
28. Фініков Т.В. Сучасна вища освіта: Світові тенденції і Україна/ Міжнар. фонд дослідж. освітньої політики; Ін-т економіки та права "КРОК". К., 2002.

ДОПОМІЖНА

29. Артюшина М.В. Психологічні та педагогічні основи підготовки студентів економічних спеціальностей до інноваційної діяльності. К., 2009.
30. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів/ М-во освіти і науки України. Житомир. ДПУ ім. І.Франка. К., 2003.
31. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за рейтингово-модульною системою навчання для студентів магістратури: Підручник для студ. вищ. навч. закладів/ Міністерство освіти і науки України. Житомирський Державний університет імені Івана Франка. К., 2006.
32. Ельбрехт О.М. Педагогіка вищої школи: Модульний лекційно-практичний курс: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів/ Європейський університет. К., 2005.
33. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. Закладів. К., 2005.
34. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посіб. для студ. магістратури економ. спец. вищ. навч. закладів./ Мін-во освіти і науки України; Харківській національний аграрний університет імені В.В.Докучаєва. К., 2007.
35. Майборода В.К. Вища педагогічна освіта в Україні: історія, досвід, уроки (1917-1985 рр.): Монографія/ За ред.: В.І. Лугового. К., 1992.
36. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: Навч.посібник для студ.вищ.навч.закладів/ М-

во освіти і науки України. К., 2009.

37. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. закладів освіти/ І.О.Бартенєва, І.М.Богданова, Н.І.Дідуць, М.С.Дмитрієва; За ред. З.Н.Курлянд. К., 2005.

38. Попова І.В. Освіта у структурі екобезпечного розвитку трансформаційного суспільства: філософсько-світовий аспект: Монографія/ МОН України. К., 2015.

39. Педагогіка вищої школи: Підручник для студ. вищ. навч. закладів/ В.П.Андрущенко, І.Д.Бех, І.С.Волощук, О.В.Глузман; Академія пед. наук України; Ін-т вищої освіти; За ред.: В.Г.Кременя., В.П. Андрущенко; В.Д. Сиротюк. К., 2008.

40. Україна-суб'єкт європейського освітнього простору. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 24-25 травня 2005 р.: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К., 2005.

41. Університетська освіта: Навчальний посібник/ Н.Л.Козак, І.М.Шоробура; М-во освіти і науки України. Л., 2011.

42. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К., 2006.

43. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навч. посібник для магістр. вищ. навч. закладів. К., 2005.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

44. Академічна доброчесність залежить від усіх учасників освітнього процесу URL: <https://eo.gov.ua/akademichna-dobrochesnist-zalezhyt-vid-usikh-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu/2021/04/30/>

45. Вимоги до написання магістерської роботи URL: <https://ksp.pnu.edu.ua/%/>

46. Вимоги до оформлення дипломних магістерських робіт URL: <https://kerivnyk.info/vymogy-mr>

47. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. посібник. Х.: НТУ "ХПІ", 2009. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/159817923.pdf>.

48. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. – Тернопіль: Економічна думка, 2005. URL: http://library.wunu.edu.ua/files/EVD/kl_mspnd.pdf

49. Методи наукового дослідження URL: https://fmab.khadi.kharkov.ua/fileadmin/F-FUB_L2.pdf.

50. Методи теоретичних досліджень. URL: <https://pidru4niki.com/1373112055109/pedagogika/metodi-teoretichnih-doslidzenh>.

51. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум. [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. – Електронні текстові дані (1 файл: 0,4 Мбайт). – КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/45871/1/Metod_doslid.pdf.

52. Наукова публікація: поняття, функції, основні види URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-1124.html>.

53. Основні вимоги до проведення педагогічного дослідження URL: <https://pidru4niki.com/12281128/pedagogika/osnovni-vimogi-provedennya-pedagogichnogo-doslidzhennya>

54. Положення «Про протидію плагіату в університеті» URL: <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2021-07/Polozhennja-pro-protidiju-plagiatu.pdf>

55. Поняття методології і її рівнів, методи, прийоми у науковому дослідженні. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=151269>.

56. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: Навч. посібник. К.:НУХТ, 2022. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/47687/1/MND.pdf>

57. Системний підхід в науці та педагогічних дослідженнях URL: <https://pedagogy.donntu.edu.ua/2-25-2018/m-p-kostiuchenko/>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час виконання завдань вимагається дотримання правил академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (Теми 1-5)	30
Змістовий модуль 2 (Теми 6-10)	30
Підсумковий контроль	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни